

Sára stojí u okna s pohledem upřeným do dálky. Potemnělé sídliště se ozývá svými typickými zvuky. Ztichlým večerním městem projel trolejbus. Pár vrávoravých kroků na ulici a prostor ozvučilo opilecké vykřikování. Opilců se vždycky bála, kdovíproč, byli nebezpeční především sami sobě. Panelový dům hučel. Někdo si napouštěl vanu, někdo spláchl záchod, sousedka nahoře ukládala děti k spánku. Zalez, debile, neslo se od ní stoupačkami do pater.

V mnoha oknech se ještě svítí. Je teprve deset. Déšť bubnuje na okenní parapet. Otevřenými dveřmi na balkon proniká dovnitř letní vánek. Má raději zimu. Konec léta pro ni nikdy neznamenal chmury, naopak, má ráda zasněžené pláně, jiskřící odrazy a mrazivé ticho, dávající příslib do budoucna. Zima ve své čistotě a bělosti připomíná naději. Letos to tak rozhodně bude.

Otočila se a pohledem zkoumala krabice v chodbě. Je toho tolik... a úplně nejvíc si odnáší v sobě. Kus tady nechala, kus svého života, pomyslela si. Prošlapala hodně střevíců na dlouhé cestě. A teď – všechno bude muset ujít znova.

Hlavu má jako střep. Jde do kuchyně a rozsvěcí zářivku pod skříňkou. Pak automaticky sáhne po krabici s léky. Polkne dva paraleny a zapije je vodou z kohoutku. Dnešní noc je tedy poslední. Třeba proto se jí vůbec nechce spát. Když je něco naposledy a vy to

víte, je důležitý každý okamžik, každá setina tohoto času, každé našlápnutí. Stejně jako když poprvé sjedete svah, poprvé pocítíte na patře hořkoslanou chuť olivy nebo lehce nakyslého prvního vína.

Lehla si do postele. Jen na chvíli, spát nebude, nemůže. Jako už tolikrát tady. Kolik těch nocí bylo? Nechce se jí počítat.

Najednou jako by se čas vrátil zpátky, jen postel vedle ní zůstala prázdná. Přítomnost se dotýkala minulosti a předznamenávala budoucnost.

Otočila se a slyšela i ty zvuky, které nebyly, respektive jejich nepřítomnost. Davidovo skřípání zubů. Někdy znělo, jako když stoupáte po starých rozvrzaných schodech vzhůru, ale na třetím si dáte krátkou pauzu. Jindy jí připadalo jako vyprávění, příběh nebo jen slova...

Většinou ležel na zádech nebo na břiše a svým tělem zasahoval do její půlky postele. V začátcích manželství se posouvala dál a dál, a když už to víc nešlo, potichu sebrala peřinu a šla spát do obývacího pokoje. Ráno se zase nevyspalá neslyšně přikradla do ložnice. Dnes, kdyby tady byl, jemně by ho nohou odstrčila. Proč by měla být hrubá? Možná by se probudil a zmateně by se posunul. Pak by všechno zaspal. Jenže tady není.

Ještě pořád cítila v těchto chvílích obavy. Strach už ne, ale i tak to bylo zvláštní. Stokrát takhle lehávala sama, postávala v noci u okna a s napětím pozorovala všechny

noční pasažéry vystupující z trolejbusu, aby mezi nimi identifikovala právě jeho. Marně. Kolikrát měla tváře úplně mokré, když si ho představovala někde zraněného, nebo – mrtvého. Viděla sama sebe, jak stojí na prahu, když jí to přichází uniformovaný muž oznámit. Zaháněla ty myšlenky, ale nedaly se odbýt. Prožila si to u okna nesčetněkrát. Včetně pohřbu a hlubokého žalu. I život po tom si dokázala představit. Podezřívala se, i když si to netroufala připustit ani v duchu, zda by si to nepřála, jestli by to takhle nebylo lepší. Čistší. Zbavilo by ji to rozhodování a činů. Osud by špinavou práci udělal za ni. Žádný rozvod, scény a hádky, jen tiché vzpomínání na manžela. Dokonce i na smutek by měla nárok. Mladá vdova.

Někdy ji také napadlo, zda by ho sama byla schopná zabít. Dát mu do kafe jed, praštit ho něčím v sebeobraně... Ale to by nedokázala. Myslela na jeho smrt, to ano, ale zabít by ho nedokázala. Jeho smrti se bála. Viděla ji před sebou, někdy možná radši než cokoli jiného, co ho skutečně zdrželo, ale vysvobodilo by ji to? Ne. Spíš navždy uvěznilo.

Vstala a prošla ztemnělou ložnicí na balkon. Noční Ostrava byla tichá. Pohled z balkonu v šestém patře za ty roky dobře znala. Za jasného počasí bylo vidět až na radnici. V létě tady ráda sama sedávala. Kovové zábradlí příjemně chladilo a z květináčů se vyléva-

ly rudé květy muškátů, když na přelomu noci a dne počítala rozsvícená okna v okolních domech.

Zavanul vítr a Sára se lehce zachvěla. Ještě pořád prší. Ale už je to jen takové mrholení. Od zítřka má být krásně. Moc krásně.

Spát nepůjde, to ne. Číst taky nemůže, nehledě na to, že všechny její knížky jsou už v krabicích. Všichni Greenové, Balzakové, Irvingové, jedna nebo dvě Austenové, Aristoteles, Lustig, Woolfová, Steinová, Blake, Žáček a – spousta dalších. Taky pohádky. Těch může být kolem třiceti. Celkem tedy asi dva tisíce knih. Neseřazeni, leželi tam vedle sebe, ženská nebo chlap, století sem, století tam, všechno jedno. Celkem dvanáct krabic, když to dnes počítala. A všechny její.

Kromě knížek toho tady dost zůstává. Vlastně – skoro všechno. Nábytek, ten rozhodně. I ložnice, kterou zařizovali už spolu, protože Lada si tehdy z prvního bytu všechno odvezla. Lada, jeho první žena. Tak málo ji znala na začátku a tak hodně jí rozumí dnes, když od něj taky odchází. Jak bláhová byla, když si myslela, že nad ní vyhrává, jak slepá, když neviděla roky života s ním v jejích hnědých očích. Až na dítě si byla ta dvě manželství tak podobná...

Najednou si vzpomněla na Matěje. Byla ráda, že teď doma není. Už několik dní byl pryč. Školka v přírodě a Davidova služební cesta se vzácně shodovaly. Vyšlo to. Jinak by byl u babičky. Ale to by o tom napřed musela něco vědět. Zkusila si to představit.

Mami, já odcházím, řekla by jí. A ona na to: Jak chceš, je to tvůj život. Sára by pokračovala. O svém bytě, na který si musela půjčit, přestože jeho cena byla tak nízká, že třeba v Praze by za ni nepořídila ani garáž. O květinách na stole, obrazech a fotkách, které bude mít na zdech, o pohledu na klidný dvůr. O koupelně se sprchou, stejně malé jako tady...

Přešla do koupelny. Na věšáku připevněném na dveřích visely ještě nedávno tři župany. Její, Davidův a jeden poloviční s dalmatiny. Dnes je tam jen jeden pánský. Zvedla pákovou baterii a zvolna začala napouštět vodu do vany.

Když nebyly peníze na hotel, zval ji David k sobě. Vlastně k nim, jak už dnes ví. Širokým schodištěm ruku v ruce stoupali až do podkrovní. Starý dům v centru Ostravy byl tichý, protože moc mladých tam nebydlelo. A Lada s Davidem neměli děti. O ten dětský křik byly zdi jejich bytu chudší. Ale to tehdy Sára, stejně jako mnoho jiných věcí, vůbec netušila.

Vysokými dvoukřídlými dveřmi se vcházelo do velké čtvercové předsíně. Vlevo byla ložnice s obrovskou vyřezávanou postelí pro dva. Lakované ohýbané dřevo připomínalo staré časy. Z ložnice vedly jedny dveře na chodbu a druhé do menší jídelny, ze které se pak vcházelo do obývacího pokoje. Nábytku málo, moc už

si to dnes ani nevybavuje, ale ta blankytná barva ji zaujala hned. Čistá linie. Vysoké stropy, tmavé černé skříňky a v kontrastu k tomu světle modrá sedací souprava. Nikdy se na ní nemilovali. Sára a David. Zato v ložnici, koupelně, ve dveřích do kuchyně, na koberci vedle sedačky... tam všude ano. Při téhle vzpomínce cítila ještě nedávno šimrání v podbřišku. Vášeň ji svazovala a oslepovala, aby ji pak, mrcha proradná, navedla na svou cestu.

Chodili spolu asi rok, když si jednou večer při sprchování všimla dvou županů a dámských pantoflí, co vypadaly jako pro Sněhurku. Drobné pantoflíčky na nazouvání, jaké nosívala kdysi její matka. Temně modrý satén zdobilo o tón světlejší pírkó. Před pár lety to bylo moderní. Jenže co dělají tady, za dveřmi do koupelny svobodného chlapa?

V bytě nic jiného ženskou přítomnost nepotvrzovalo. Alespoň si toho nevšimla.

„Davide!“ zavolala na něj.

Když přišel, z mokrých vlasů jí ještě stékala na záda voda.

„No, já jen se chci zeptat... tady jsou nějaké pantofle,“ ukázala hřebenem k podlaze.

„Tohle?“ začal se smát, „nevím, ale asi to bude Pavlovy ženy.“

„Koho?“ sušila si mokré vlasy do ručníku.

„Víš, jak jsem ti říkal, že tenhle byt mám po Pavlovi...“

„Ale ten se přece odstěhoval...“

„Jo, odstěhoval.“

„Tak proč by si tady nechával župany a pantofle?“

„Asi zapomněl, já nevím,“ uhýbal David pohledem.

„Vždyť tady nebydlí víc než dva roky, jak jsi říkal.“

Už jí to začínalo být trapné. No a co, jeden župan. To je toho.

„Prosím tě, ty ho neznáš, chodí s hlavou v oblacích. Zajímá ho jenom věda. Navíc, je to za dveřma, takže to klidně mohli přehlídnout... já mu to řeknu, až s ním budu mluvit. Chceš broskev?“ držel v ruce otevřenou plechovku.

Pak ji dlouze políbil a za chvíli už nebylo na co se ptát.

David byl velmi výmluvný, skvělý rétor a taky vynikající společník. Dokázal argumentovat v těch nejneuvěřitelnějších situacích. Dlouhé hodiny spolu dokázali mluvit, a to nejen na začátku, ale i po týdnech, měsících, nakonec i po letech. Dnes je ale i to už dávno pryč. Dnes by se v restauraci, čistě teoreticky, kdyby tam šli, poznalo zdálky, že jsou manželé právě proto, že by spolu celou dobu ani nepromluvili.

Jak se to stane? Proč jí připadá, že jsou každý tak jiný? Nebo ona je jiná, tak to asi bude. Všechno se změnilo.